

Oahppoplána - Jo3 tekstiiladuodjefága

Sámediggi mearridan láhkaásahussan 15.06.2021, lánvuodđu:
suoidnemánu 17.b 1998 nr 61 lánvuodđoskuvlla ja
joatkkaoahpahusa birra (oahpahusláhka) § 6-4 nubbe lađas. Gusto
01.08.2022

Oahppoplánakoda: TED03-02

Gusto 01.08.2022 rájes

Oahppoplána - Jo3 tekstiiladuodjefága

Oahppoplánakoda: TED03-02

Fága birra

Fága relevánsa ja guovddáš árvvut

Jo3 tekstiiladuodjefágas lea sáhka duddjot sámi árbevirolaš gávttiid, gahpiriid ja eará sámi biktasiid ja tekstiiladuojiid. Go barget praktihkalaččat tekstiillaiguin, eará ávdnasiiguin, iešguđet sávdneteknihkaiguin, neavvuiguin ja mašinnaiguin ovdánahttet oahpahallit duddjongálggaid ja ipmárdusa duoji árbevieruin, hámiin ja teknihkain. Oahpahallit galget suokkardit, ovdánahttit ideaid ja duddjot ođđa sámiinspirerejuvvon biktasiid ja eará duodjebuktagiid. Duodjefága galgá ráhkkanahttit oahpahalliid dustet servodaga gálvojearu árbevirolaš ja ođđaovdánahttojuvvon giehtadujiide. Dat mearkkaša ahte duodjefága galgá sihkkarastit ahte šaddet oahppan duojárat geat máhttet árbevirolaš duoji ja geat gehččet ovddasguvlui ja hutket dujiid main álgoálbmotmáhttu lea vuodđun.

Buot fágat galget leat mielde oahpu árvovuođu duohtandahkamin. Jo3 tekstiiladuodjefága galgá leahkit mielde ovdánahttime duodjebuktagiid main guoddevašvuohta, kvalitehta, kultuvra ja historjá lea vuodđun. Oahpahallit galget muosáhit hábmenilu ja máhttima ja gávdnat iežaset fágalaš identitehta giehtagálggaid ovdánahttimiin ja reflekeret giehtaduddjoma barggu tekstiiladuojis. Barggu čađa ovdánahttet oahpahallit máhttu sámi kulturárbbi ja luondduárbbi girjái vuodas ja variašuvnnain ja ovdánahttit ipmárdusa norpmaide, etihkkii ja estehtalaš albmanahttimiidda duojis. Máhttu árbevieruin galgá váikkuhit dasa ahte oahpahallit ožžot áktejumi lundui ja áddejumi das ahte resursageavaheamis lea dárbu gáhttet luondduriggodagaid boahtevaš buolvvaide. Fága galgá leat mielde addimin máhttu bargoaddi ja bargi geatnegasvuodaid ja vuoigatvuodaid birra ja golmmabealát ovttasbarggu mávssolašvuoda birra, mas bargoaddi, bargi ja eiseválddit barget ovttas ovdánahttit buori bargoeallima.

Guovddášelemeanttat

Tekstiiladuodji

Guovddášelemeanttas tekstiiladuodji lea sáhka válljet heivvolaš gáktedingoid ja eará ávdnasiid ja geavahit iešguđet duodjeteknikkaid go duddjo árbevirolaš ja ođđahutkkálaš tekstiiladuojiin. Dat fátmasta proseassa vuodđominstariid ráhkadeami ja heivehallama rájes gitta doaimbi ja heivvolaš válbmemii. Dat mearkkaša ráhkadit sárggastusaid ja bargotevnnegiid maid vuodul ráhkadit buktagiid. Guovddášelemeanttii gullá maid geavahit ja mátasdoallat mašinnaid ja reaidduid, válljet vuogas rumašbarganvuogiid bargadettiin ja bargat dearvvašvuoda, birrasa ja sihkarvuoda njuolggadusaid mielde.

Duodjeárbevierru

Guovddášelemeanttas duodjeárbevierru lea sáhka iešguđet gákte- ja eará tekstiiladuodjeárbevieruin iešguđet guovlluin Sámis ja movt dat leat rievdan historjjálaččat, ja geavahit dan vuodđun iežas duddjomis. Lea sáhka maid iešguđet tekstiilaid geavaheamis ja masa ja movt árbevirolaš ja ođđamállet duojit geavahuvvojit. Guovddášelementii gullá maid geavahit fágagiela go duddjo ja go muitala buktagiid birra.

Gávpemárkanipmárdus

Guovddášelemeanttas gávpemárkanipmárdus lea sáhka goluin ja sisaboađuin iežas buvttadeamis. Guovddášelementii gullá maid presenteret iežas bargguid ja bagadit ostiid iešguđet oktavuodain. Guovddášelemeanttas lea maid sáhka mearkagálvohukseamis ja duoji iešvuodaid ja kultuvrralaš- ja árbevirolaš árvvu gaskkusteames. Dasa gullá maid geavahit fága kulturhistorjá barggustis. Márkanfievrrredeapmi ja vuovdit iežas dujiid ja bálvalusaid iešguđet fierpmádagaid bokte lea oassin guovddášelemeanttas.

Fágaidrasttideaddji fáttát

Álbmotdearvvasvuolta ja eallimis birgen

Jo3 tekstiiladuodjefágas fágaidrasttideaddji fáttás álbmotdearvvasvuolta ja eallimis birgen lea sáhka duddjomis ja árbevierromáhtu ovdánahttimis fágas ja das ahte ovdánahttit ja nannet identitehta hábmeniluin ja máhttimiin ja dahkat jierpmálaš válljemiid iežas eallimis. Dása gullá maid ovdánahttit iešluohttámuša ja duostat albmanahttit oaiviliid. Fáddái gullá maid ahte leat buorit bargorutiinnat ja válljet vuogas rumašbarganvuogiid bargadettiin ja geavahit veahkkeneavvuid duodjebarggus. Fágaidrasttideaddji fáddá álbmotdearvvasvuolta ja eallimis birgen lea maid mielde čalmmustahttime movt duodji sáhtá iešguđet ládje čájehit joavkogullevašvuoda.

Guoddevaš ovdáneapmi

Jo3 tekstiiladuodjefágas lea fágaidrasttideaddji fáttas guoddevaš ovdáneapmi mearkkaša kritihkalaččat ja birasdiđolaččat reflekeret guoddevaš, ehtalaš ja ekonomalaš beliid go vállje ja geavaha ávdnasiid ja teknologijja duddjomis. Fáddái gullá maid ráhkadit praktihkalaš ja nanu árbevirolaš ja ođđahutkkálaš duodjebuktagiid main lea buorre kvalitehta, maid sáhtá buhtistit, mátasdoallat ja divodit. Guoddevaš ovdáneapmi mearkkaša maid ahte fága lea mielde sihkarastime máilmmi luonddu- ja kulturárbbi.

Vuodđogálggat

Njálmmálaš gálggat

Njálmmálaš gálggat jo3 tekstiiladuodjefágas mearkkaša geavahit fágagiela ja duodjeterminologijja go presentere ja selveha buktagiid. Mearkkaša maid njálmmálaččat muitalit bargoproseassaid ja dujiid birra ja reflekeret ehtalaš ja estehtalaš beliid. Njálmmálaš gálggaide gullá maid gulahallat estetihka, designa ja bargoproseassaid birra bargoustibiiguin, ostiiguin ja eará ovttasbargoguimmiiguin.

Máhttit čállit

Máhttit čállit jo3 tekstiiladuodjefágas mearkkaša čálalaččat plánet, ráhkadit minstariid, bargotevnnegiid, čilgehusaid ja válddahemiid. Dat mearkkaša maid dokumenteret ja árvvoštallat bargguidis ja geavahit duodjedoahpagiid. Dasa gullá presenteret buktagiid ja bálvalusaid ja gulahallat ostiiguin, bargoustibiiguin,

gálvolágideddjiiguin, árbevierroguddiiguin ja eará ovttasbargoguimmiiguin. Dasa gullá vel suokkardit ja reflekteeret fágalaš fáttáid ja čuolmmaid, ráhkadit ákkastallamiid ja revideret iežas teavsttaid.

Máhttit lohkat

Máhttit lohkat jo3 tekstiiladuodjefágas mearkkaša gávdnat ja árvoštallat dieđuid fágagirjjálašvuodas ja ipmirdit duodjefágalaš doahpágiid, symbolaid, mearkkaid ja ornamenttaid go bargá bargotevnnegiiguin, sárggastusaiguin ja minstariiguin. Máhttit lohkat mielddisbuktá maid dulkot historjjálaš gálduid ja geavahit gálduid kritihkalaš ja luohtehahti vugiin.

Máhttit rehkenastit

Máhttit rehkenastit jo3 tekstiiladuodjefágas mearkkaša mihtidit, ráhkadit minstariid ja meroštit sturrodaga. Mearkkaša maid meroštit man ollu ávdnasa dárbbáša, meroštit goluid ja áigegeavaheami ja gárvves buktagis hatti. Rehkenastingálggas lea maid sáhka geavahit árbevirolaš sámi mihtidanvugiid duodjebarggus.

Digitála gálggat

Digitála gálggat jo3 tekstiiladuodjefágas mearkkaša geavahit digitála reaidduid kreatiiva proseassain, buvttadeamis, designemis ja buvttaovdánahttimis ja go bargá gollomeroštallamiiguin ja go iežas giehtadujiid ja bálvalusaid márkanastá. Digitála gálggaide gullá maid árvoštallat, gieđahallat dieđuid, leahkit gáldokritihkalaš ja čujuhit gálduide ja maiddái diehtit dahkkivuoigatvuodaid birra. Dasa gullá maid ovdánahttit ehtalaš dihtomielálašvuoda ja geavahit digitála árvoštallannávcca ja čuovvut njuolggadusaid ja norpmaid.

Gealbomihttomearit ja árvoštallan

Gealbomihttomearit ja árvoštallan tekstiiladuodjefágas

Gealbomihttomearit

Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahpahalli galgá máhttit

- plánet, čađahit, árvoštallat ja dokumenteret iežas barggu ja bargoproseassaid ja geavahit fágaterminologiija barggus
- suokkardit iešguđet árbevieruid ja guovlluid mihtilmasvuodaid tekstiiladuojis ja geavahit daid alcces inspirašuvdnan duddjomis ehtalaš vugiin
- geavahit sárggastusaid, bargosárgumiid, modeallaid ja digitála reaidduid go ovdánahtta ja hábme árbevirolaš ja ođđa tekstiila buktagiid
- geahččaladdat ja guorahallat masa ja movt iešguđet ávdnasiid geavahit, ávdnasiid iešvuodaid ja bistima ja dan vuodul ráhkadit tekstiiladujiid
- geavahit árbevirolaš sámi mihtidanvugiid go goarru ja herve gávttiid ja gáktái gullelaš činjad ja reflekteeret daid árvvu

- mihtidit, ráhkadit ja heivehit vuodđominstariid árbevirolaš gávttiide, gahpiriidda ja eará gáktái gullelaš činjeide ja eará tekstiila duodjebuktagiidda ja geavahit daid iežas duddjomis
- geavahit báikkálaš árbevieruid go hábme hearvvaid ja činjeide tekstiiladuodjebuktagiidda
- meroštit ávnnas- ja buvttadangoluid iežas buktagiin ja bálvalusain ja oaidnit ávnnasválljemiid, produktivitehta ja gánnáheami oktavuođaid
- geavahit ja ávkkástallat ávdnasiid heivvolaš vugiin duddjomis
- goarrut gávttiid ja gahpiriid giehtasávnnjiin ja mášinsávnnjiin dárbbu mielde ja geavahit iešguđet guovlluid tekniikaid go duddjo muđui gáktái gullelaš činjeide ja eará tekstiila dujiid
- ráhkadit ođđa buktagiid ja reflekteeret árbevirolaš sámi minstariid, hámiid ja symbolaid geavaheami dan barggus
- geavahit designenproseassaid ovdánahttit ja hábmet ođđa duodjebuktagiid mat leat heivehuvvon treanddaide ja albmanahhtimiidda mat rivdet ja árvvoštallat kvalitehta ja reflekteeret ehtalaš ja estehtalaš belliid iežas barggus
- buhtistit, mátasdoallat ja divodit tekstiila duodjebuktagiid ja selvehit movt daid vurkkodit
- mátasdoallat mašiinnaid, reaidduid ja neavvuid dearvvašvuoda, birrasa ja bargosihkarvuodanjuolggadusaid mielde
- geavahit iešguđet digitála resurssaid go márkanfievrrida ja vuovdá iežas ja fitnodaga buktagiid ja mearkagálvvuid ja go gulahallá ostiiguin ja eará ovttasbargoustibiiguin guoddevaš vugiin
- válddahit iešguđet sámi duodjeorganisašuvnnaid ja eará ásaheamiid doaibmasuorggi ja barggu Sámis ja movt atnit ávkki dain, ja maid reflekteeret makkár rolla dain lea servodagas
- geavahit buriid bargodábiid ja válljet vuogas barganvugiid maid rievdadallá barggadettiin vai garvá noađđevigiid
- čuovvut njuolggadusaid ja šiehtadusaid mat regulerejit bargodili ja selvehit bargoaddi ja bargi geatnegasvuodaid ja vuoigatvuodaid
- selvehit sámi tekstiiladuoji historjjá ja iešvuoda ja geavahit historjjálaš gálduid referánsan buktagiid buvttadeamis ja rekonstrueremis luohtehahtti vugiin

Dađistaga árvvoštallan

Dađistaga árvvoštallan galgá veahkehit ovddidit oahppama ja loktet gealbbu. Oahpahallit čájehit ja ovdánahttet gealbbu jo3 tekstiiladuodjefágas go sii geavahit máhtu, gálggaid ja kritihkalaš jurddašeami go galget bargobihtáid čoavdit. Bagadeaddji galgá láchit dili vai oahpahallis lea mielváikkuheapmi ja oahppanmovtta oalgguhit iešguđetlágan bargguid bokte. Bagadeaddji ja oahpahalli galgaba ságastallat oahpahalli ovdáneami birra jo3 tekstiiladuodjefágas. Oahpahallit galget beassat mitalit maid orrot máhttimin, ja beassat reflekteeret iežaset fágalaš ovdáneamis. Bagadeaddji galgá bagadallat viidáset

oahppama birra ja heivehit oahpahusa nu ahte oahpahallit sáhttet geavahit bagadusa loktet iežaset gealbbu fágas.

Árvvoštallanortnet

Loahppaárvvoštallan

Ovdal fágageahččaleami galget buohkat geat eai leat čuvvon dábálaš oahppomannolaga, leat ceavzán čálalaš eksámena mii lea ráhkaduvvon fága oahppoplána vuodul. Eksámen ráhkaduvvo guovddáš ásašain ja sensurerejuvvo báikkálaččat. Eksámenis ii galgga leat ráhkkanoassi. Oahpahuš jo3 tekstiiladuodjefágas galgá loahpahušvot fágageahččalemiin. Buohkat galget fágageahččaleami čađahit, mii galgá čađahušvot gávccii bargobeavvi sisa.